

Riktlinjer för att erhålla docentur vid Medicinska fakulteten

1. Bakgrund

Ordet docent härrör från latinets docere, vilket betyder undervisa, utbilda. En docent ska ha uppnått en tillräcklig dokumenterad vetenskaplig skicklighet och ämneskunskap för att vara självständig inom sitt ämne. En docent antas om det är till nytta för forskning och utbildning vid Medicinska fakulteten, Linköpings universitet. Ingen lön utgår för uppdraget.

En docent ska självständigt kunna tillägna sig vetenskapligt baserad kunskap och förmedla denna till andra. Därför ställs höga krav på både vetenskaplig- och pedagogisk kompetens.

2. Docentens uppgifter

1. En docent skall bedriva aktiv forskning.
2. En docent skall åta sig undervisningsuppdrag på olika utbildningsnivåer vid den medicinska fakulteten, Linköpings universitet.
3. En docent skall vid förfrågan vara ledamot i betygsnämnd vid disputation eller licentiatseminarium vid medicinska fakulteten.
4. En docent skall vara beredd att acceptera andra uppdrag för universitetet eller fakulteten, t ex uppdrag som intern sakkunnig.
5. En docent får anlitas som fakultetsopponent eller ledamot av betygsnämnd och skall vara beredd att åta sig sådant uppdrag.

Uppdrag inom undervisningen (punkt 2) innefattar, förutom genomförandet av olika undervisningsmoment, även till exempel planering och utvärdering, medverkan i pedagogiskt utvecklingsarbete eller utbildnings-/kursplanearbete. Undervisningen skall vara baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet, både ämnesmässigt och pedagogiskt.

3. Behörighet

Den som antas som docent skall bedriva aktiv självständig forskning med nära anknytning till den medicinska fakulteten i Linköping. För att utses till docent skall den sökande ha avlagt doktorsexamen eller ha motsvarande kompetens. Den sökande skall uppfylla krav på ämneskompetens, både vetenskaplig skicklighet och självständighet inom det ämne docenturen gäller, samt pedagogisk kompetens.

Ansökan om docentur kan normalt inges tidigast 2 år efter doktorsexamen. Syftet med detta tidsintervall är att möjliggöra för kandidaten att utveckla och

dokumentera sin självständighet som forskare och att etablera egna forskningsprojekt.

För docentur i ett icke kliniskt ämne krävs normalt minst 4 års heltidstjänstgöring, varav minst 2 år efter disputationen, omfattande såväl forskning som undervisning inom det ämne ansökan avser. För docentur i ett kliniskt ämne (medicinsk specialitet) krävs, utöver ovan nämnda krav, att den sökande, om inte synnerliga skäl föreligger, är specialistkompetent i motsvarande ämne. I ämne som saknar formell specialistkompetens skall sökanden ha genomgått motsvarande tjänstgöring. Den som ej är kliniskt verksam läkare kan dock antas som docent i kliniskt ämne, om detta anges genom tillägg i ämnesbenämningen (t.ex. ”teoretisk”, ”experimentell”, ”omvårdnad” eller ”rehabilitering”).

4. Vetenskaplig skicklighet och självständighet

De vetenskapliga meriterna bedöms i första hand av den/de externa sakkunnige/a.

Utöver vad som krävs för doktorsexamen skall den sökande redovisa vetenskaplig skicklighet och förmåga till självständig forskning.

En betydande del av den vetenskapliga produktionen skall ha tillkommit efter avhandlingsarbetet; den skall vara sammanhängande, ej splittrad på alltför många områden, och uppvisa tillräcklig vetenskapligt djup och bredd.

Normalt krävs 15 originalarbeten (inklusive de i avhandlingen ingående arbetena); antalet kan dock modifieras uppåt eller nedåt beroende på omfattning, vetenskaplig kvalitet och grad av uppvisad vetenskaplig självständighet. Ett originalarbete ska baseras på författarnas nya, egna, forskningsresultat, innehålla uppgifter om metod och vara publicerat eller accepterat i en seriös internationell vetenskaplig tidskrift med refereesystem.

Enstaka originalarbeten kan i vissa fall ersättas med meta-analyser eller liknande formaliserade och strukturerade analyser av redan publicerade data (systematiska översikter). Traditionella översiktsartiklar och fallrapporter inräknas normalt inte, men kan i undantagsfall ingå. Detta skall i så fall motiveras genom redogörelse för dess/deras betydelse för den sökandes forskningsprojekt och utveckling mot självständighet som forskare.

Självständighet dokumenteras bland annat genom publikationer utan medverkan av tidigare handledare, egna forskningsanslag och referee-uppdrag för internationella tidskrifter. Minst 2 originalarbeten med den sökande som huvudansvarig (förste- eller sisteförfattare), och utan tidigare huvud- eller bihandledare som medförfattare, skall ha publicerats efter disputationen. En

redogörelse för den sökandes roll i den forskning som bedrivits efter disputationen, med avseende på självständig insats i de åberopade arbetena skall bifogas (redogörelse för vetenskaplig självständighet).

I avsiktsförklaringen är det viktigt att redogöra för framtida projekt och forskningsaktivitet med anknytning till den medicinska fakulteten.

5. Pedagogisk kompetens

De pedagogiska meriterna bedöms i första hand av de två interna sakkunniga. När den pedagogiska kompetensen bedöms skall hänsyn tas till den sökandes ämnesspecifika kompetens, kunskaper och insikter om lärande och undervisningsmetoder, samt praktisk erfarenhet av undervisning.

Den sökande skall ha uppfyllt följande pedagogiska kriterier för att kunna erhålla docentur:

- Deltagit aktivt i undervisning på universitetsutbildningar på olika nivåer (grund-, avancerad- eller forskarnivå). Normalt krävs minst 120 timmar blandad undervisning: majoriteten under senast sex åren. Högst 60 timmar av dessa får vara forskar- eller uppsatshandledning och högst 40 timmar får vara klinisk handledning av studenter.
- Genomgått kursen "Handledning av forskarstuderande" – Avancerad kurs i högskolepedagogik, 4 hp eller motsvarande.
- Genomgått kursen "Introduktion till PBL och basgruppshandledning - grundläggande utbildning för handledare i problembaserat lärande" eller motsvarande.
- Genomfört en skriftlig pedagogisk reflektion/analys med betydelse för utvecklingen av undervisningsformer/moment inom ämnesområdet eller med annan inriktning med relevans för medicinska fakulteten.

Dokumentation av undervisningserfarenhet kan omfatta föreläsningar och handledning i olika former (till exempel för basgrupper, laborationer, klinisk praktik, examensarbeten etc), medverkan i examinations- och utvärderingsarbete, pedagogisk utveckling samt utbildnings-/kursplanarbete. Även utbildningsadministration skall tillmätas betydelse. Dokumentationen bör också innehålla resultat av utvärderingar av den genomförda undervisningen.

Den pedagogiska reflektionen/analysen har syftet att utveckla undervisningen inom docenturämnet (eller närliggande) på någon av fakultetens utbildningsnivåer (grund-, avancerad- eller forskarnivå) eller specialistutbildningsnivå (t ex SK-kurser). Den kan till exempel behandla utveckling av studentaktiva undervisningsformer, katedrala undervisningsmoment, klinisk praktik/handledning, laborationer, eller utveckling av examinationsformer eller

utvärderingar (se exempel på hemsidan).

Som resurspersoner för den blivande docentens pedagogiska reflektion/analys utses: a) en ämneskompetent lärare (docent vid medicinska fakulteten) efter förslag från ämnesföreträdaren i samråd med den sökande, b) en pedagogiskt kompetent person som det åligger den sökande att etablera kontakt med (resurspersoner utsedda av fakulteten finns angivna på anställningsnämndens hemsida).

Till docenturansökan bifogas en preliminär titel samt en mycket kort beskrivning av den planerade reflektionen/analysen samt namnen på de resurspersoner som utsetts.

Reflektionen/analysen lämnas in skriftligt (c:a 1000-1500 ord) och ska vara förankrad i aktuell vetenskap. En mer detaljerad instruktion av hur rapporten kan utformas finns på anställningsnämndens hemsida.

Resultatet av reflektionen/analysen skall också redovisas muntligt i ett lämpligt forum på fakulteten, till exempel som nytt/utvecklat schemalagt moment inom fakultetens utbildningar, inom de pedagogiska kurser som ges för lärare på universitetet, eller som seminarium på den avdelning den sökande tillhör.

Den färdiga rapporten lämnas in till Anställningsnämnden för docenturärenden och befordringar efter att den har granskats och godkänts av den pedagogiska resurspersonen.

Tidigare pedagogiska arbeten kan tillgodoräknas. Detta beslutas av anställningsnämnden i samråd med pedagogiska resurspersoner.

I avsiktsförklaringen (se punkt 11 under "Ansökans innehåll") är det viktigt att redogöra för sin framtida och planerade undervisningsverksamhet och dess utveckling, som kommer till gagn för medicinska fakulteten.

Avsiktsförklaringen och den pedagogiska reflektionen/analysen presenteras muntligt för anställningsnämndens ledamöter (inklusive studeranderepresentant) i samband med att ansökan slutbehandlas.

6. Bedömning och antagning

Efter en översiktlig kvalitetskontroll tas de inlämnade ansökningshandlingarna upp på ett möte med Anställningsnämnden för docenturärenden och befordringar för genomgång och utseende av interna sakkunniga. Om nämnden väljer att gå vidare med ansökan utser den tillsammans med ämnesföreträdaren en extern sakkunnig utom fakulteten för bedömning av vetenskaplig skicklighet. De interna sakkunniga bedömer i första hand pedagogisk kompetens och den pedagogiskt kompetenta personen bedömer den pedagogiska reflektionen/analysen.

7. Yttrande från extern sakkunnig

Detta skall innehålla:

1. En kort beskrivning av de problemområden som den sökande bearbetat och en bedömning av det vetenskapliga värdet av den sökandes insatser. Det skall tydligt anges huruvida den sökande har bedrivit fokuserad forskning av tillräckligt djup inom ett ämnesområde.
2. En bedömning av den sökandes vetenskapliga skicklighet och självständighet, såsom denna har kommit till uttryck i den sökandes vetenskapliga produktion. Det skall också anges i vilken utsträckning man kan urskilja att den sökande har börjat utveckla en egen forskningsprofil.
3. En avslutande bedömning av om den sökandes vetenskapliga produktion kvalitativt och kvantitativt meriterar den sökande för docentur enligt Linköpings universitet och medicinska fakultetens regelverk.

Den externa sakkunnige arvoderas för sitt arbete och utlåtandet skall inkomma inom två månader.

8. Yttrande från de två interna sakkunniga

Detta skall innehålla:

1. En värdering av den sökandes vetenskapliga skicklighet och självständighet, alternativt ett utlåtande där man instämmer med den externa sakkunnige.
2. En värdering av den sökandes pedagogiska kompetens.
3. En sammanfattande bedömning av den sökandes meriter för erhållande av docentur.

9. Ämnesföreträdarens åligganden

Det åligger ämnesföreträdaren:

1. Att göra en bedömning om den sökandes meritering är tillräcklig för en docentur enligt fakultetens regelverk och avge ett skriftligt yttrande (bilaga 12) om den sökandes utbildning och ämneskompetens, vetenskapliga skicklighet, självständighet samt pedagogisk kompetens.

I de fall den sökandes meriter avviker från vad som ovan beskrivits skall grunden för ämnesföreträdarens bedömning avseende detta särskilt motiveras. Ämneskompetensen är särskilt viktig att bedöma när docentur söks i ämne där specialistkompetensbevis saknas.

2. Att föreslå en extern sakkunnig till nämnden som formellt utser den föreslagna personen som extern granskare av ansökan.

3. Att föreslå en, för docenturämnet, ämneskompetent/docentkompetent resursperson som bistår den sökande under utförandet av den pedagogiska reflektionen/analysen.
4. Vid jäv eller annan osäkerhet kring bedömningen bör ämnesföreträdaren kontakta dekanus eller ordförande i Anställningsnämnden.

10. Överflyttning

Sökande som redan är docent i annat ämne eller vid annat lärosäte och önskar få sin docentur överflyttad skall förutom ovan angivna handlingar (utom punkt 9) även bifoga kopia av tidigare beslut om docentur.

Sökande som anhåller om att få sin docentur överflyttad till annat ämne (detta kan t ex gälla för överflyttning från ett experimentellt ämne till en klinisk specialitet) skall också styrka vetenskaplig kompetens och ämneskompetens i det nya ämnet.

Vid överflyttningar kan Anställningsnämnden för docenturärenden och befordringar besluta i ärendet utan att extern sakkunnig tillfrågas.